

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/180171,Wirtualny-spacer-po-wystawie-Ramie-krzep-Ojczyźnie-služ-135-rocznica-powstania-S.html>
01.03.2026, 14:46

Wirtualny spacer po wystawie „»Ramie krzep - Ojczyźnie służ«. 135 rocznica powstania Sokolstwa Polskiego w Ameryce”

Ekspozycję prezentujemy też stacjonarnie w Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce (17 września 2022 r. - 28 marca 2023 r.)

Wystawa została przygotowana przez Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w związku ze 135. rocznicą powstania Sokolstwa Polskiego w Ameryce, którą obchodziliśmy w 2022 r. Inspiracją do jej przygotowania była świadomość, że historia Polonii w Stanach Zjednoczonych nie jest powszechnie znana w naszym kraju. Chcemy też pokazać założenia programowe Sokolstwa, łączące w sobie pracę nad sprawnością fizyczną z rozwojem moralnym i kształtowaniem świadomości narodowej.

Ekspozycja oparta jest w głównej mierze na dokumentach i muzealiach wybranych spośród materiałów przekazanych do zasobu Archiwum IPN przez Sokolstwo Polskie w Ameryce w 2019 r. w ramach projektu IPN „Archiwum Pełne Pamięci”. Składa się na nią niemal czterysta unikalnych eksponatów, w tym m.in.: list Heleny Paderewskiej – przewodniczącej Polskiego Białego Krzyża (PBK) – do Agnieszki Wisły, odznaki związane z Sokolstwem, liczne zdjęcia czy „Memoriał do cywilizowanych narodów świata w sprawie Polski” przekazany przez Związek Sokołów Polskich w Ameryce na początku 1915 r. prezydentowi Stanów Zjednoczonych oraz wszystkim ambasadorom rezydującym w Waszyngtonie.

Uzupełnieniem ekspozycji oryginalnych dokumentów i artefaktów są interaktywne pulpity i projekcje multimedialne, a wśród nich fabularyzowany dokument zrealizowany z okazji 15-lecia rekrutacji do Armii Polskiej we Francji, przeprowadzonej na terenie USA i Kanady w trakcie I wojny światowej.

Mamy nadzieję, że wystawa „»Ramie krzep - Ojczyźnie służ«. 135 rocznica powstania Sokolstwa Polskiego w Ameryce” przyczyni się do lepszego poznania dziejów Sokolstwa Polskiego w Stanach Zjednoczonych i jego założeń ideowych.

Dla tych, którzy nie mogli odwiedzić Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce przygotowaliśmy wirtualny spacer po ekspozycji. Zapraszamy do spotkania z historią polskich Sokołów w Ameryce!